

HIGIENSKA PRIPOROČILA ZA PREPREČEVANJE ŠIRJENJA OKUŽBE S SARS-CoV-2 ZA JAVNI LADIJSKI POTNIŠKI PROMET

21. 05. 2020

Poleg ustaljene dobre higienske prakse, ki velja v posamezni branži, je za preprečevanje širjenja okužbe z virusom SARS-CoV-2 potrebno upoštevati še dodatne ukrepe, ki jih navajamo v nadaljevanju.

1. Splošni ukrepi, ki jih morajo upoštevati vsi - zaposleni in potniki:

Vsi splošni ukrepi za zaščito pred okužbo z novim koronavirusom: **Preprečevanje okužbe z virusom SARS-CoV-2:** <https://www.nijz.si/sl/preprecevanje-okuzbe-z-virusom-sars-cov-2019>.

Ukrepi naj bodo izobešeni na več vidnih mestih. Dostopno na:

- Kaj lahko storim, da preprečim širjenje novega koronavirusa:
https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/plakat_navodila_preprecite_v-sirjenja.pdf
- Umivanje rok:
https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/navodila_higiena-rok_zdravstveni-delavci.pdf
- Higiena kašlja:
https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/navodila_higiena-kaslja_0.pdf
- Pravilna namestitev maske:
https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/maske2_lektorirano.pdf.

Najpomembnejša pot prenosa novega koronavirusa je preko izločkov iz dihal in preko onesnaženih rok.

Varna medosebna razdalja zaradi virusa, ki se izloča s kihanjem, kašljanjem, glasnim govorjenjem ipd. je vsaj 1,5 metra. **V primeru, da je ta razdalja manjša, je tveganje za okužbo večje.** V primeru, da je večja, je tveganje za okužbo manjše.

Roke vedno smatramo kot onesnažene, izjema je le neposredno po njihovem umivanju ali razkuževanju.

Z onesnaženimi rokami prenašamo povzročitelje okužbe nase in na druge osebe ter predmete, ki se jih dotikamo (npr. kljuke, ročaji, držaji, delovni pripomočki, denar ...).

Z upoštevanjem vseh navedenih ukrepov bomo zmanjšali možnost za okužbo in s tem ščitili sebe in druge. Za pravilno izvajanje samozaščitnih ukrepov mora odgovornost prevzeti vsak posameznik. Popolne varnosti ni.

- Zaposleni in potniki morajo biti brez znakov okužbe dihal (npr. nahod, kašljanje, povišana telesna temperatura, bolečine v žrelu, mišicah ...).
- Pogosto naj si umivajo ali razkužujejo roke (npr. z razkužilom za roke na osnovi 60 do 80 % alkohola).
- Naj se ne dotikajo obraza, zlasti ne ust, nosu in oči, dokler roke niso umite ali razkužene.
- Upoštevajo naj higieno kihanja in kašljanja.
- Upoštevajo naj zadostno medosebno razdaljo vsaj 1,5 oziroma 2 metra.
- Zaposleni in potniki naj v zaprtih prostorih nosijo maske, dobro naj bodo seznanjeni s pravilnim načinom nošenja in snemanja mask. Maska mora segati od korena nosu do pod brade, med nošenjem se je ne dotikajo, ker bi na ta način lahko prišlo do onesnaženja rok in prenosa okužbe na druge predmete in osebe. Masko je treba zamenjati na dve do tri ure oziroma prej, če se zmoči oziroma navlaži. Pred in po uporabi maske si je treba temeljito umiti ali razkužiti roke.
- Čim manj naj se dotikajo različnih predmetov in površin, le toliko, kot je nujno. Po vsakem dotikanju se roke smatrajo kot onesnažene, lahko tudi s koronavirusom.
- Priporočamo brezstično poslovanje.

V primeru ponujanja tudi drugih storitev (npr. gostinskih, trgovskih...) naj se smiselno upoštevajo priporočila za tovrstne dejavnosti: <https://nijz.si/sl/sproscanje-ukrepov-covid-19>.

2. Dodatni ukrepi za zaposlene:

- Potniki na pomolu vzdržujejo medosebno razdaljo vsaj 1,5 metra oziroma 2 metra.
- Če obstaja možnost, naj potniki na krov vstopajo/izstopajo preko ločenih hodov/izhodov.

- Število potnikov naj bo prilagojeno velikosti prostora v plovilu, sedeži naj bodo označeni tako, da bo zagotovljena zadostna medosebna razdalja vsaj 1,5 metra, razen pri osebah iz istega gospodinjstva.
- Na skupnih hodnikih in prehodih plovila je treba preprečiti zadrževanje večjega števila ljudi in ob tem upoštevati zadostno medosebno razdaljo. V kolikor je možno, v ta namen priporočamo uporabo talnih označb in usmerjevalnih stebričkov s trakovi, s katerimi določimo smer gibanja potnikov tako, da ne prihaja do istočasnega premikanja v nasprotno smer.
- Izvajanje navedenih ukrepov naj nadzorujejo za to pooblašeni zaposleni.
- Na plovilu naj bo na več vidno označenih mestih zagotovljena možnost umivanja in razkuževanja rok za zaposlene ter razkuževanja rok za potnike.
- Podajalniki razkužila naj bodo nameščeni na vstopnih/izstopnih točkah ter glede na velikost plovila še na več vidnih mestih.
- Zaposleni naj bodo pozorni, da si potniki ob vstopu razkužijo roke in v zaprtih prostorih nosijo maske.
- Obvestila o zaščitnih ukrepih (plakati, infografike ...) naj bodo razobešena na vidnih mestih plovila.
- Zaposleni naj pogosto čistijo ali razkužujejo površine, ki se jih ljudje pogosto dotikajo (npr. kljuge, pulti, blagajna, tipke terminala POS, ograje, držala, ročaji pip ...).
- Po vsakem potovanju oz. vožnji naj očistijo in razkužijo vse prostore, sedeže, naslonjala za roke, držala in ostale površine, ki se jih ljudje pogosto dotikajo.
- Za čiščenje in razkuževanje prostorov naj se smiselno uporabljajo **Priporočila za čiščenje in razkuževanje prostorov izven zdravstvenih ustanov za preprečevanje širjenja okužbe s SARS-CoV-2**: <https://www.nijz.si/sl/navodila-za-ciscenje-in-razkuzevanje-prostorov-izven-zdravstvenih-ustanov-v-katerih-se-je-zadrzeval>.
- Higiena komandnega centra: ob vhodu naj bo nameščeno razkužilo za roke. Zaposleni naj si pred vstopom v prostor razkužijo roke. Potniki naj v komandni center ne vstopajo.
- Za manjša plovila, kjer kapitan ni prostorsko ločen od ostalih potnikov, je priporočljivo, da se med sedežem kapitana in potniki postavi fizična pregrada.
- Zaprte prostore je treba stalno in učinkovito zračiti. V primeru mehanskega prezračevanja zrak ne sme krožiti. Več o pravilnem prezračevanju: **Navodila za prezračevanje prostorov izven zdravstvenih ustanov v času širjenja okužbe COVID-19**: <https://www.nijz.si/sl/navodila-za-prezracevanje-prostorov-izven-zdravstvenih-ustanov-v-casu-sirjenja-okuzbe-covid-19>.
- Sanitarije: **Higienska navodila za uporabo in čiščenje javnih sanitarij za preprečevanje širjenja okužbe s SARS-CoV-2**. https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/higienska_navodila_za_uporabo_in_ciscenje_javnih_sanitarij.pdf

Navedena priporočila za zaposlene so podana s higienskega vidika. Natančnejša navodila za posamezna delovna mesta poda pooblaščen specialist medicine dela, ki natančno pozna organizacijski proces in tveganja na posameznih delovnih mestih. Spletna stran medicine dela, dostopna na naslednji povezavi: <https://www.anticovid.zmdps.si/>

3. Dodatni ukrepi za potnike

- Potniki si ob vstopu v plovilo razkužijo roke.
- Upoštevajo vse zgoraj navedene splošne ukrepe.

Starejši in bolniki s kroničnimi nenalezljivimi boleznimi z večjim tveganjem za težji potek bolezni naj še posebej skrbno upoštevajo preventivne ukrepe in se dodatno zaščitijo ter razmislijo o nujnosti potovanja oz. vožnje.

Viri:

- Coronavirus / COVID-19. Dostopano s spletne strani 19.05.2020. <https://www.irishferries.com/uk-en/frequently-asked-questions/top-10-faqs/coronavirus-covid-19/>
- The Royal way to keeping you healthy. Dostopano s spletne strani 19.05.2020. <https://www.royalcaribbean.com/cruise-ships/the-royal-way-to-keeping-you-healthy>
- Corona/COVID-19. Dostopano s spletne strani 19.05.2020. <https://www.dma.dk/Presse/temaer/corona/Sider/default.aspx>
- Krinis N. Covid-19: New Rules for Ferry Travel in Greece. Greek pages healthy. Dostopano s spletne strani 19.05.2020. <https://news.gtp.gr/2020/05/08/covid-19-new-rules-ferry-travel-greece/>
- Know the new rules for ferry travel in Greece. Dostopano s spletne strani 20.05.2020. <https://greekcitytimes.com/2020/05/11/know-the-new-rules-for-ferry-travel-in-greece/>
- HZJZ. Preporuke za rad brzobrodskih linija i trajekata za prijevoz putnika tijekom epidemije COVID-19. Dostopano s spletne strani 15.5.2020. <https://www.koronavirus.hr/preporuke-za-rad-brzobrodskih-linija-i-trajekata-za-prijevoz-putnika-tijekom-epidemije-covid-19/505>.